

SEMMELWEIS EGYETEM

ÁLTALÁNOS ORVOSTUDOMÁNYI KAR

KLINIKAI PSZICHOLÓGIA TANSZÉK

Tanszékvezető:

Prof. Dr. Perczel-Forintos Dóra tanszékvezető egyetemi tanár

Cím: 1083 Budapest, Tömő u. 25-29. III. em.

Tel.: 459-14 93

Levelezési cím: 1085 Budapest, Üllői út 26.

1428 Budapest, Pf.2.

E-mail: klinpszicho@med.semmelweis-univ.hu

ELMÉLETI SZAKVIZSGA TÉTELEK 2018.

KLINIKAI- ÉS MENTÁLHIGIÉNIAI SZAKPSZICHOLÓGUS SZAKKÉPZÉS

GYERMEK SZAK (92 TÉTEL)

Budapest, 2017. november 28 - 29.

A szakvizsga tételék 3 fő témakört ölelnek fel, az elméleti vizsgán a jelölt mindhárom témakörből húz egy tételt.

I. Pszichopatológia és patopszichológia (32 tétel)

II. Klinikai pszichodiagnosztika és kutatómódszertan. Fejlődési pszichopatológia. (31 tétel)

1. Klinikai pszichodiagnosztika és kutatómódszertan (22 tétel)

2. Fejlődési pszichopatológia (9 tétel)

III. Intervenciók a klinikai pszichológiában (29 tétel)

1. Pszichoterápia (15 tétel)

2. Mentálhigiéné és egészséglélektan (7 tétel)

3. A klinikai pszichológia alkalmazása a medicinában és egyéb területeken (7 tétel)

I. 1. PSZICHOPATOLÓGIA ÉS PATOPSZICHOLÓGIA

I/1. A normalitás és az abnormalitás fogalma a gyermek-pszichopatológiában és a pszichopatológiában.

I/2. A pszichikus zavarok eredetének elméleti paradigmái – a pszichoanalitikus és a tanuláselméleti gondolati modellek.

I/3. A pszichikus zavarok eredetének elméleti paradigmái – a fenomenológiai, a szociokulturális és az organikus gondolati modellek

I/4. Pszichopatológiai jelenségek: a percepció zavarai.

I/5. Pszichopatológiai jelenségek: a gondolkodás zavarai

I/6. Pszichopatológiai jelenségek: a figyelem zavarai, orientációs zavarok, mozgászavarok.

I/7. Pszichopatológiai jelenségek: beszéd, írás, cselekvés- és tevékenységzavarok. Az érzelem zavarai.

I/8. A pszichikus kórformák osztályozása a BNO-10 és a DSM-IV-R illetve a DSM 5. szerint. A változás főbb szempontjai Az osztályozás általános kérdései.

I/9. Az organikus idegrendszeri károsodás etiológiai tényezői és korai jelei a csecsemőkorban.

- I/10. Organikus kórképek és a hozzájuk társuló magatartási és emocionális problémák gyermek- és serdülőkorban.
- I/11. Az értelmi fejlődés zavarai (mentális retardáció) gyermek- és serdülőkorban.
- I/12. Részképességzavarok kisgyermek- és gyermekkorban.
- I/13. Pervazív zavarok a gyermekkorban.
- I/14. Szorongásos zavarok gyermek- és serdülőkorban.
- I/15. Affektív zavarok gyermek- és serdülőkorban.
- I/16. Magatartászavarok a gyermek és a serdülőkorban.
- I/17. A tic és a Tourette szindróma gyermek- és serdülőkorban.
- I/18. Az ADHD – a hiperkinetikus figyelemzavar gyermekkorban.
- I/19. Pszichoszomatikus kórképek gyermek- és serdülőkorban.
- I/20. Evészavarok gyermek- és serdülőkorban.
- I/21. A szexuális viselkedés zavarai gyermek- és serdülőkorban.
- I/22. Trauma, bántalmazás és elhanyagolás, és az ennek következtében kialakuló pszichés zavarok a gyermekkorban.
- I/23. Antiszociális és kriminális tünetek gyermek- és serdülőkorban.
- I/24. Életkori krízisek és akut válsághelyzetek serdülőkorban.
- I/25. Az öngyilkosság (felmérése, rizikótényezők, magyarázó elméletek, a preszuicidális szindróma).
- I/26. A PTSD (poszttraumás stressz szindróma).
- I/27. Függőségek (drog- és alkoholfogyasztás) serdülőkorban.
- I/28. Specifikus személyiségzavarok: „A” csoport.
- I/29. Specifikus személyiségzavarok: „B” csoport.
- I/30. Specifikus személyiségzavarok: „C” csoport.
- I/31. Szkizofrénia, szkizofrénia spektrum zavarok Pszichotikus kórképek a gyermekkorban.
- I/32. Affektív zavarok

II. Klinikai pszichodiagnosztika és kutatásmódszertan

II/1. A személyiségvizsgálat módszerei, csoportosításuk, elméleti hátterük. A bizonyítottan hatékony paradigma (EBM) megjelenése: valid és megbízható módszerek a gyermek pszichodiagnosztikában. Az EBM indokai, alapelvei, előnyei és hátrányai.

II/2. Az állapotfelmérés módszerei. Interjú típusok. A klinikai pszichológiai interjú (Angelander),, a félig-strukturált (pl kognitív és /vagy viselkedés szempontú) és a strukturált interjú (pl. SCID-I, SCID-II).

II/3. A viselkedésdiagnosztika elméleti háttere, alapelvei és módszerei. Speciális technikák gyermekeknél. A viselkedés-megfigyelés és a játékdiagnosztika szerepe a gyermekpszichodiagnosztikában.

II/4. Kognitív szempontú állapotfelmérés; kognitív torzítások. Kognitív szempontú állapotfelmérés lehetőségei és korlátai gyermekeknél.

II/5. A klinikai pszichológiai szakvélemény kialakításának sajátosságai a gyermek- és serdülőkorban. Etikai és jogi szabályozási szempontok a gyermek pszichodiagnosztikában és a szakvélemény kialakításában.

II/6. A neurológiai vizsgálat jelentősége a csecsemő-és kisgyermekkorban. Csecsemőkorban alkalmazott pszicho-diagnosztikai eljárások (fejlődési tesztek, stb).

II/7. Az autizmus spektrum zavar diagnosztikai sajátosságai és felmérése.

II/8. Organikus zavarok felismerése és diagnosztikája gyermek- és serdülőkorban.

II/9. A teljesítményzavarok pszichodiagnosztikája gyermek-és serdülőkorban. Az értelmi fejlődés zavarainak diagnosztikája és differenciáldiagnosztikája.

II/10. Részképesség zavarok felismerése és diagnosztikája gyermek- és serdülőkorban.

II/11. Az ADHD felmérése és diagnosztikus jegyei.

II/12. Az iskolaérettség kritériumai és felmérése a gyermek pszichodiagnosztikában.

II/13. Nem-verbális intelligencia-tesztek (S.O.N., Színes Raven, Bender) alkalmazásának szempontjai a gyermek-pszichodiagnosztikában.

II/14. A Rorschach teszt felvételének és értelmezésének sajátosságai gyermekkorban. Projektív tesztek (CAT, TAT,) sajátosságai és használata a gyermek-, ill. serdülő-pszichodiagnosztikában

II/15. A Világjáték sajátosságai és pszichodiagnosztikai felhasználása.

II/16. Ház, fa, ember és családrajz diagnosztikus felhasználása.

II/17. Kérdőívek és projektív vizsgáló módszerek a gyermek- és serdülőkori szorongásos jegyek megállapításában.

II/18. Kérdőívek és projektív vizsgáló módszerek a serdülőkori szuicid veszélyeztetettség felmérésében.

II/19. A korai traumatizáció és a bántalmazás pszichodiagnosztikai jegyei.

II/20. A depresszió diagnosztikai jegyei a projektív és a teljesítménytesztekben gyermek és serdülőkorban.

II/21. A klinikai pszichológiai kutatás célkitűzései és módszertana. Kvalitatív és kvantitatív módszerek, valamint kísérleti elrendezések a klinikai pszichológiában.

II/22. A pszichoterápiák hatékonyságának vizsgálati módszerei és eredményei. A bizonyítékokon alapuló gyógyítás (EBM) alapelvei.

II. 2. Fejlődési pszichopatológia

II/23. A fejlődési pszichopatológia szemlélete, alaptételei és normalitásfogalma. A fejlődési pszichopatológia kutatási területei és stratégiái.

II/24. A fejlődés pszichopatológiai modelljei I.: a jellemző állapot (vonás) modell és a környezeti modell, példákkal is illusztrálva.

II/25. A fejlődési pszichopatológia modelljei II.: az interakciós modellek és a tranzakcionális (transzformációs) modell, példákkal is illusztrálva.

II/26. A fejlődéspszichopatológia strukturális modellje – Hartmann, Erikson,

II/27. Normális és patológiás fejlődés csecsemő- és gyermekkorban: – Anna Freud, M. Mahler.

II/28. A fejlődéspszichopatológia tárgykapcsolati modellje: Melaine Klein, és D. Winnicott.

II/29. A fejlődéspszichopatológia szelf-fejlődési modelljei: Kohut és Kernberg.

II/30. A kötődélmélet hozzájárulása a korai fejlődés zavarok elméletéhez.

II/31. A modern csecsemőkutatók hozzájárulása a korai szelf-fejlődés zavaraihoz: D. Stern elmélete.

III. INTERVENCIÓK A KLINIKAI PSZICHOLÓGIÁBAN

III.1. Pszichoterápia

III/1. A pszichoterápia fogalma, célja, keretei. A pszichoterápiák közös vonásai.

III/2. A pszichoterápia nemzetközi és hazai története.

III/3. Specifikus hatótényezők a pszichodinamikus terápiában és a kognitív viselkedésterápiában.

III/4. Specifikus hatótényezők a személyközpontú terápiában és a családterápiában

III/5. A pszichoterápiás célkitűzés szintjei, terápiás terv és módszerválasztás a gyermekpszichoterápiában. Specifikus és nem-specifikus tényezők a pszichoterápiákban.

III/6. A gyermekpszichoterápia sajátosságai. Különbségek a gyermekek és felnőttek pszichoterápiája között. A terápiás szerződés és a terápiás szövetség sajátosságai gyermekek és serdülők pszichoterápiájában. A szülővezetés kérdése és módszere gyermekek és serdülők egyéni terápiájában.

III/7. Segítő szindróma és a kiégés jelensége. A kiégés felmérése és prevenciója.

III/8. A családterápia elméleti háttere, alapfogalmai, jellemzői. Indikációk és kontraindikációk a családterápiában. Jelentősebb családterápiás irányzatok.

III/9. Csoportpszichoterápiás irányzatok, a csoportterápia hatótényezői. Csoportpszichoterápia gyermek- és serdülőkorban. Indikációk és kontraindikációk. Pszichodráma alkalmazása gyermekeknél

III/10. A pszichoterápia tanuláselméleti modellje.

III/11. A viselkedésterápia jellemzői. A viselkedésterápia módszerei és alkalmazása a gyermekkori mentális zavarok kezelésében, példákkal is illusztrálva.

III/12. A kognitív terápia elméleti háttere és módszerei.

III/13. A kognitív terápia alkalmazása gyermek- és serdülőkorban.

III/14. A pszichodinamikus gyermekpszichoterápia főbb jellemzői, elméleti háttere, módszere, technikája

III/15. A személyközpontú terápia elmélete és fő fogalmai. Gyermekek személyközpontú

III. 2. Mentálhigiéné és egészséglélektan

III/16. A mentálhigiéné fogalma, története, irányzatai. A klinikai szakpszichológus mentálhigiénéis tevékenységi lehetőségei. Iskolai és közösségi mentálhigiéné. A mentálhigiéné szerepe és lehetőségei a devianciák megelőzésében és kezelésében.

III/17. Az elsődleges, a másodlagos és a harmadlagos prevenció fogalma, intervenció, támogató és gondozó programok.

III/18. Az egészséglélektan meghatározása. Az egészséglélektan bio-pszicho-szociális modellje.

III/29. Kontroll, stressz, megküzdési stratégiák. Adaptív és maladaptív megküzdési stratégiák.

III/20. A szív,- és érrendszeri megbetegedések klinikai egészségpszichológiai szemlélete.

III/21. A gastrointestinális megbetegedések klinikai egészségpszichológiai szemlélete.

III/22. Pszichoneuroimmunológia alapismeretek.

III. 3. A klinikai pszichológia alkalmazása a medicinában és egyéb területeken

III/23. A klinikai pszichológia feladatai és lehetőségei a korai fejlesztés területén

III/24. A neuropszichológia elméleti modelljei, neuropszichológiai vizsgáló eljárások.

III/25. Az intézményben nevelkedő gyermek speciális problémái – prevenció és intervenció lehetőségei.

III/26. Klinikai pszichológia a fogyatékoság rehabilitációjában.

III/27. A klinikai pszichológia alkalmazása az igazságügy területén.

III/28. A klinikai pszichológia az időskorúak segítése területén.

III/29. Klinikai egészségpszichológiai módszerek a szomatikus betegellátásban (alapellátás, belgyógyászat, szülészet-nőgyógyászat, szervtranszplantáció, onkológia, stb.). Legalább három bizonyítottan hatékony klinikai pszichológiai intervenció és alkalmazási területe ismertetése (pl. dohányzás leszoktató tréning, testsúlycsökkentő viselkedésterápiás csoport, stresszkezelés, relaxációs módszerek, problémamegoldó tréning, kommunikációs / asszertív tréning, MBSR, stb.)